

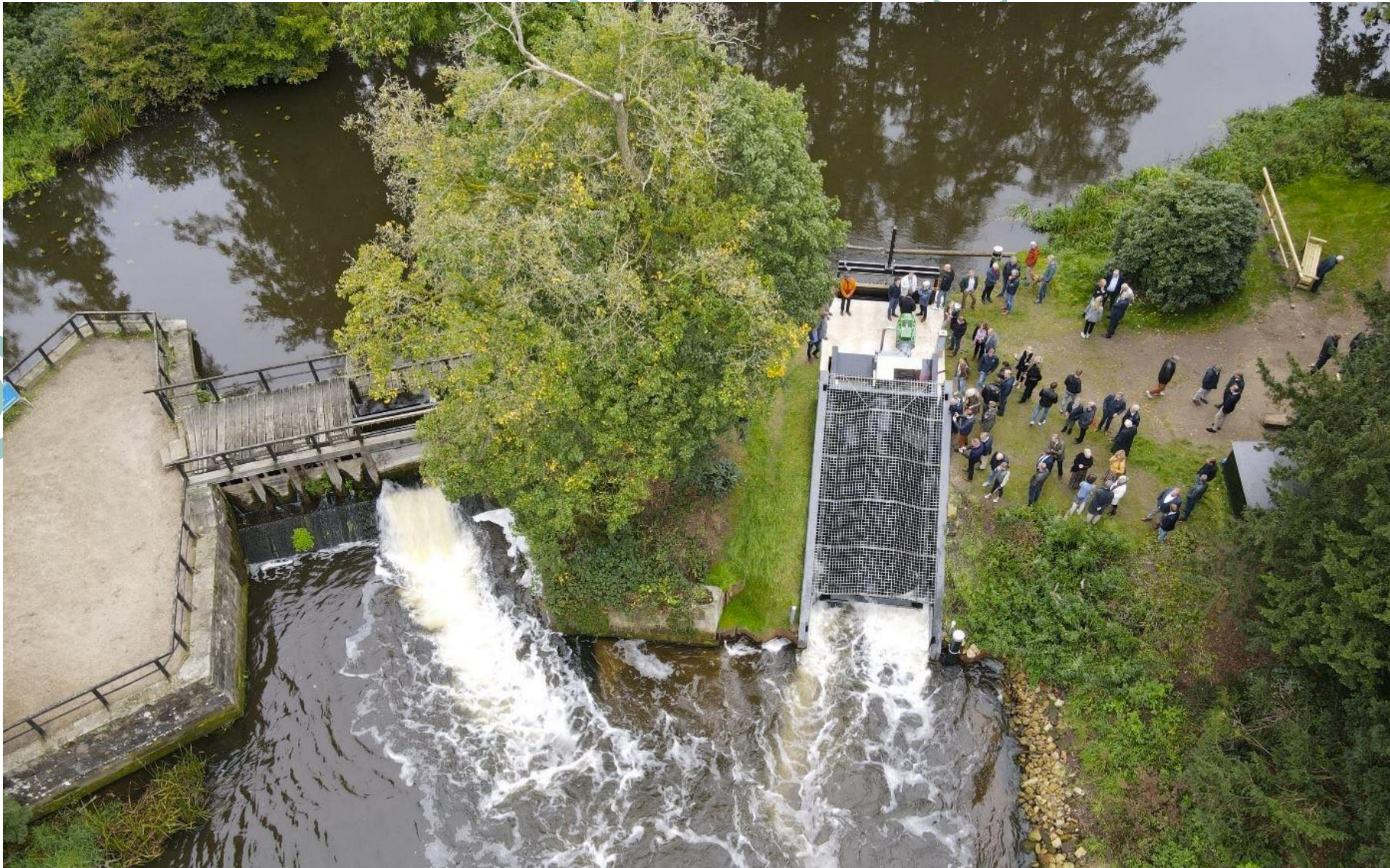
Op de schouders van je voorouders

proeftuin
opgewekt

Erfgoed inzetten voor klimaat en energie

Marieke.vanzanten@hetoversticht.nl

Bouwstenen uit het verleden

Erfgoed niet alleen beschermen

Gebruiksgeschiedenis inzetten

Bouwstenen uit Proeftuin Opgewekt
en andere voorbeelden

*'We kijken naar aanleidingen in de historie om
een ingreep juist wel of niet te doen..
en op welke manier.'*

Landgoed
De Badhut

Landgoed
Veldscholte

Gemeente Enschede

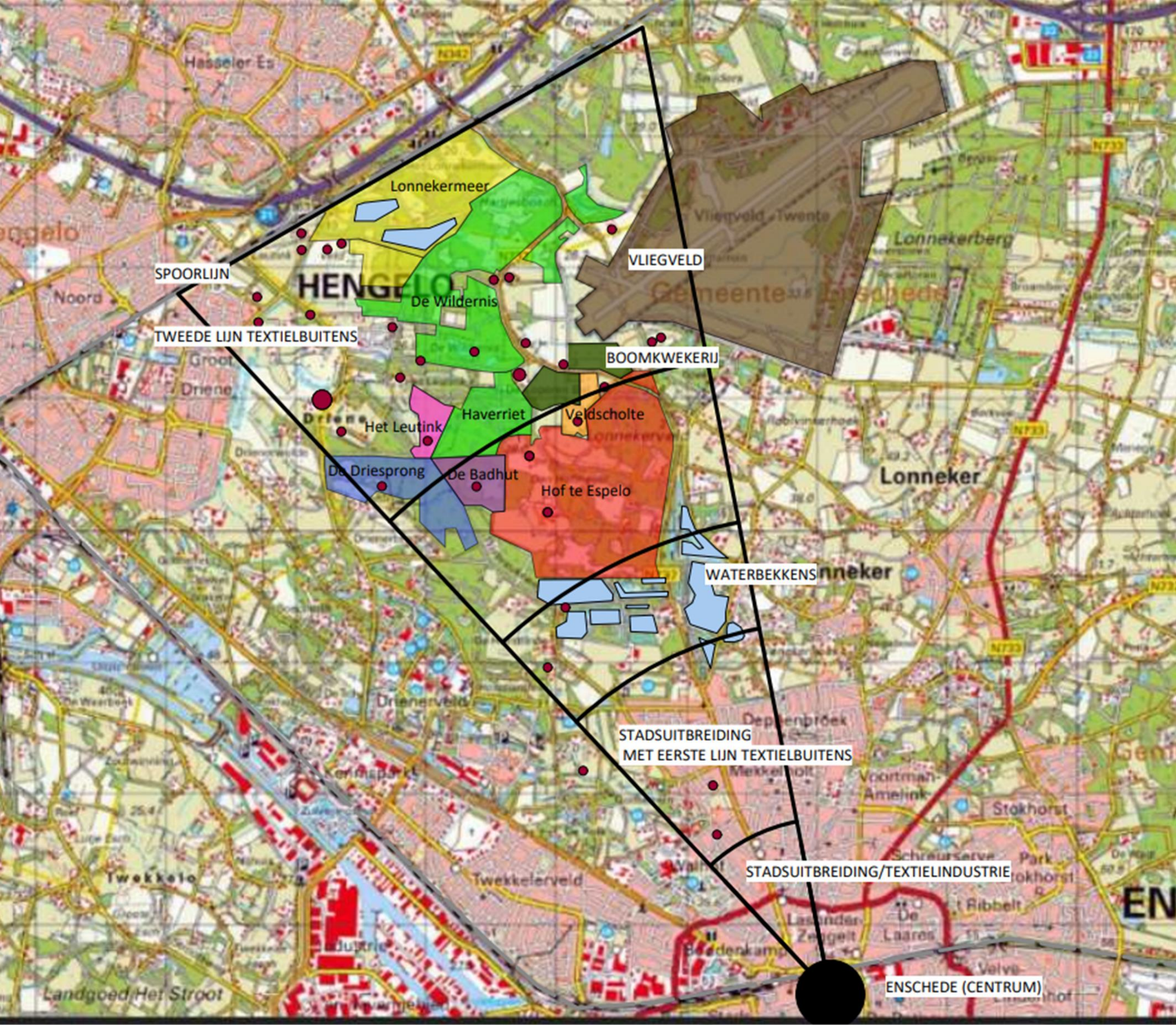
Methode *erfgoed inzetten*

Een op jou gebied ontworpen en gemaakte inrichting waar je een nieuwe functie aan toevoegt, functies combineert en kwaliteit voor de lange termijn borgt.

Stap 1 Van kenmerken uit bepaalde historische tijdslagen **bouwstenen** maken (materieel en immaterieel).

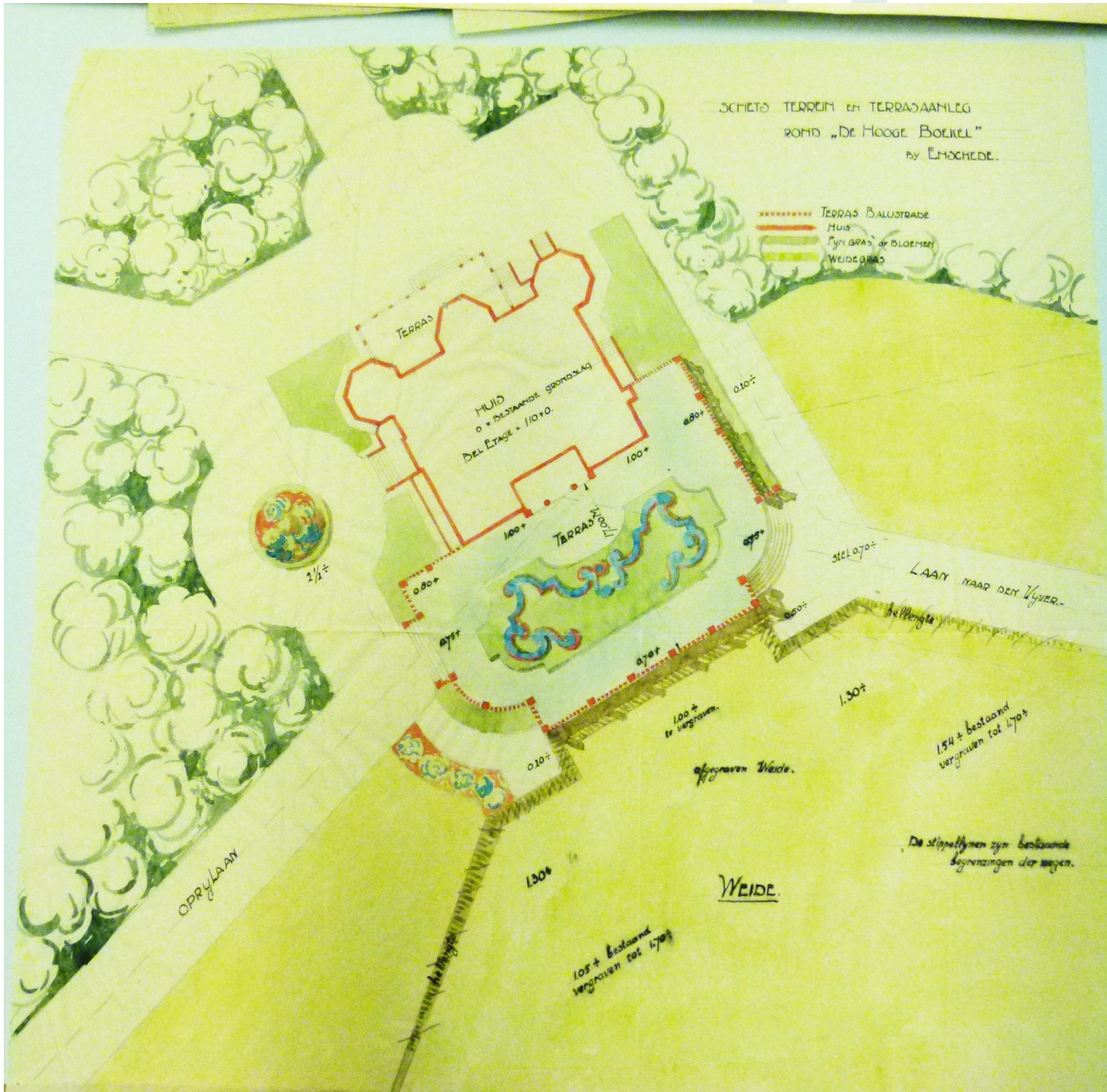
Stap 2 De bouwstenen inzetten voor huidige **ontwerpthema's** en functies. (niet locatie gebonden) (energie, bodem en water, grondgebruik, herkenbaarheid, algemene voorwaarden)

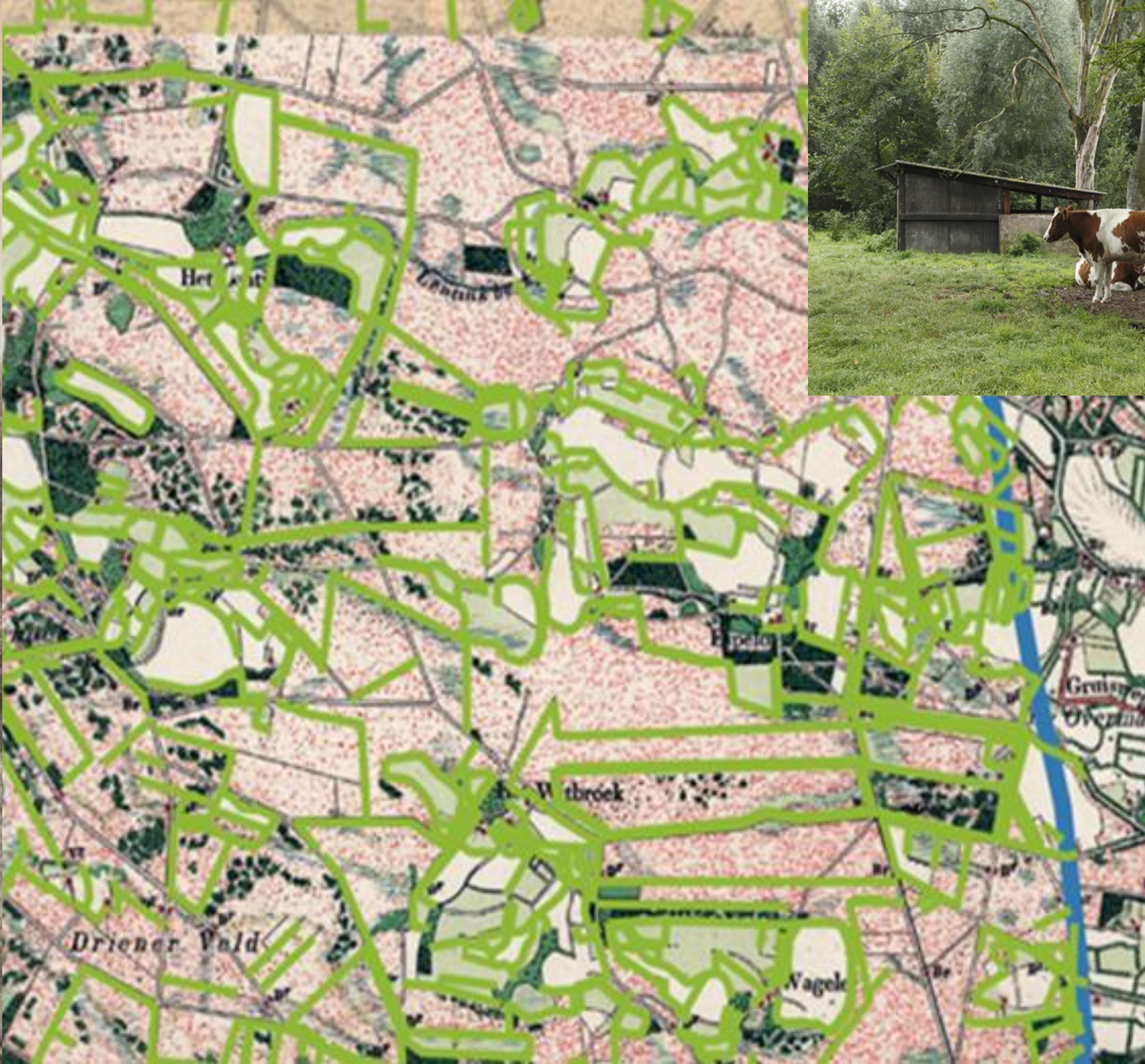
Stap 3 Ontwerpen maken voor **specifieke plekken** (locatie gebonden)

**Jonge landgoederen
Fabrikanten
Groen is aan vernieuwing toe**

Ontwerpen met groen - landgoedieren

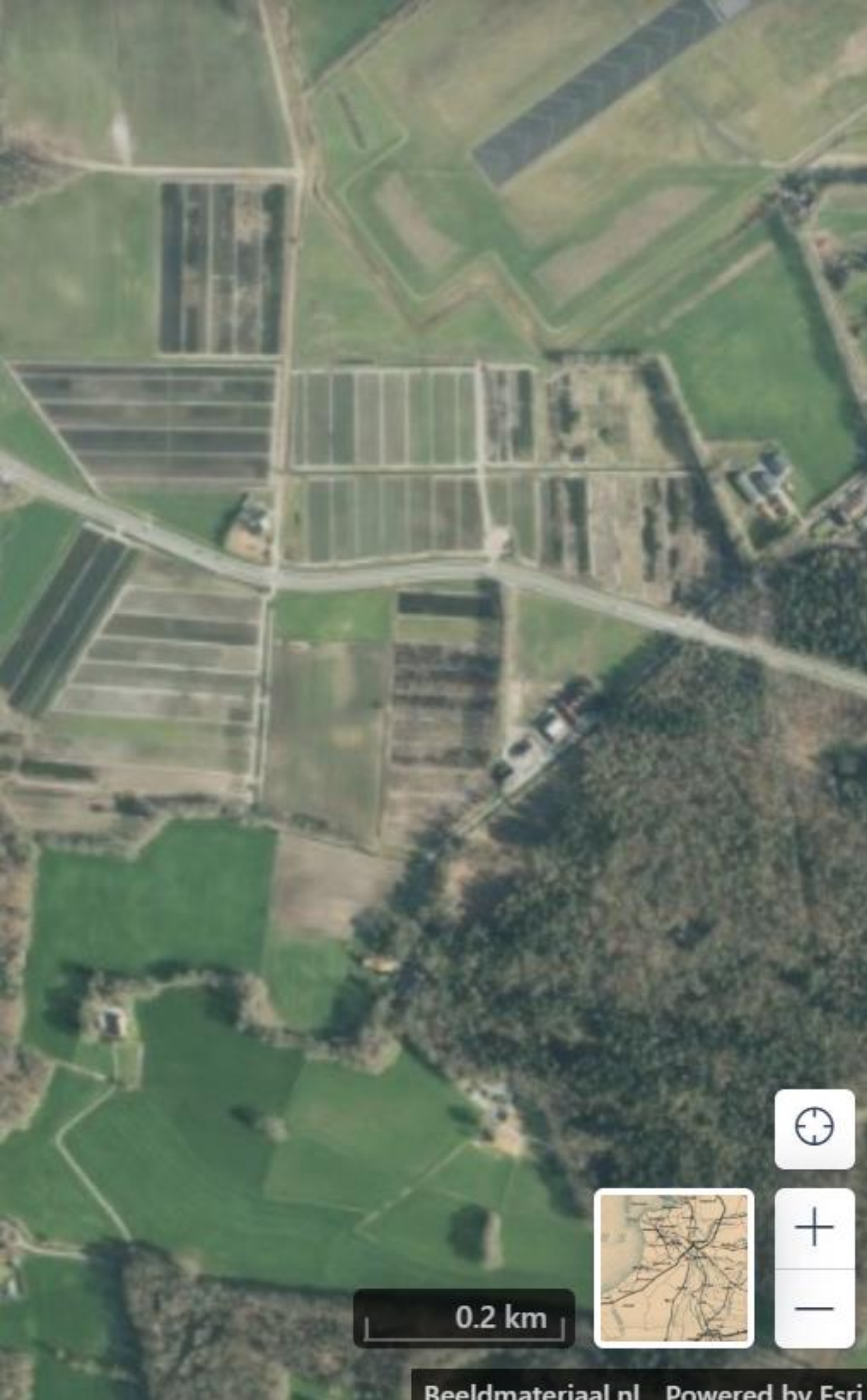

Bouwsteen

Ontwerpen met groen - ruilverkaveling

Harry de Vrome

Meerdere doelen

Op logische plekken is kleinere schaal (her)introduceren
Extensiveren grondgebruik,

- + plek voor kleinschalig nieuwe energie of kweek biomassa
- + natuurwaarden/biodiversiteit
- + CO2 opslag
- + bodem verbeteren
- + vasthouden water
- + integreren nieuw water of herintroduceren oud water
- + + goed voor de mensen en omgeving
- + schoonheid

€ mogelijkheden voor leveren ecodiensten bedrijven

Bouwsteen Verdienen - Biomassa + natuurwaarden

Hakhout cultuur en industriële bosbouw

ALGEMENE VOORWAARDEN

SAMENWERKEN
EXPERIMENTEREN
HERSTELLEN
BESCHERMEN
VERDIENEN

Landgoedeigenaren zoeken moderne exploitatiemethoden die passen bij de identiteit van het landgoed. Een combinatie van functies binnen een landschappelijke eenheid, waarbij het samenspel belangrijk is. Schoonheid behouden is cruciaal en dit alles gebeurt met passie en een eigen aanpak.

Bouwsteen Verdienen - Biomassa + verdroging tegen gaan

Hakhout cultuur en industriële bosbouw

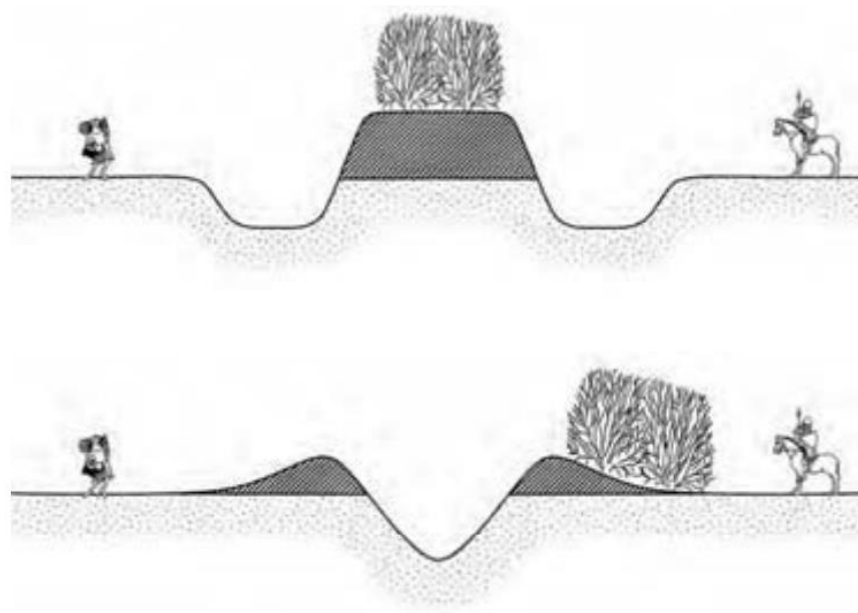
ALGEMENE VOORWAARDEN

SAMENWERKEN
EXPERIMENTEREN
HERSTELLEN
BESCHERMEN
VERDIENEN

Landgoedeigenaren zoeken moderne exploitatiemethoden die passen bij de identiteit van het landgoed. Een combinatie van functies binnen een landschappelijke eenheid, waarbij het samenspel belangrijk is. Schoonheid behouden is cruciaal en dit alles gebeurt met passie en een eigen aanpak.

Bouwsteen: Klimaatwal

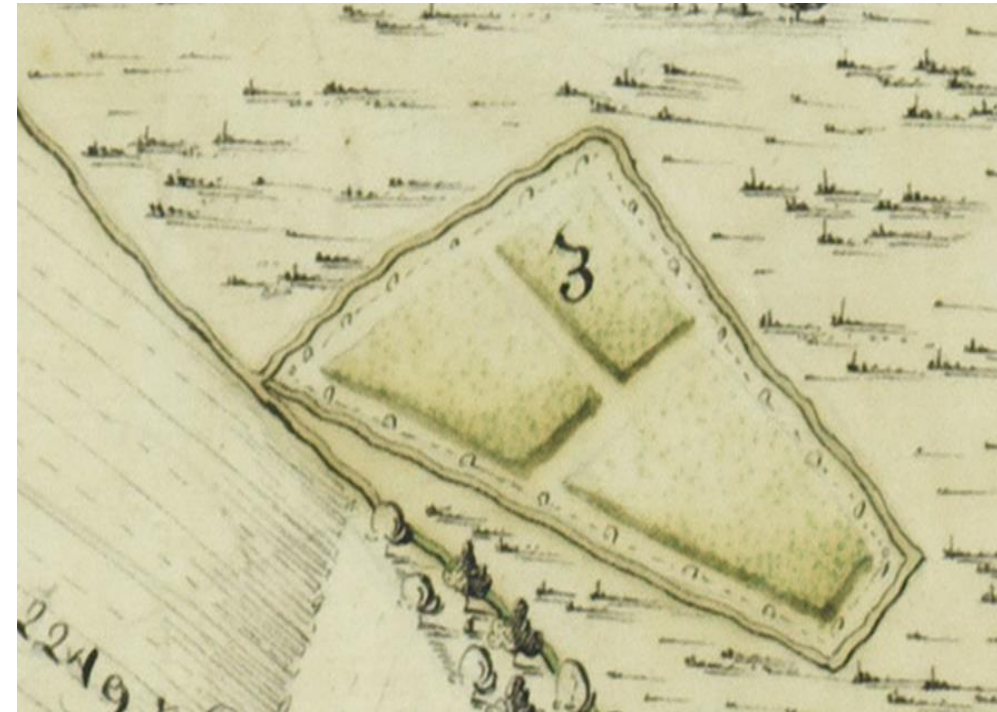

Afb. 6.5 Twee typen landweren. Boven: Wal, Beneden: Gracht (tekening auteur).

Middeleeuwse verdedigingswallen

Voorbeeld uit 19e eeuw waar de wal voor wateropvang werd gebruikt

Laat middeleeuwse scheidingswallen voor veekering, begrenzing tegen oprukkend zand of zorgen voor voor microklimaat

Vanaf de 17de eeuw werden meer houtwallen aangelegd voor veekering en met name voor houtproductie

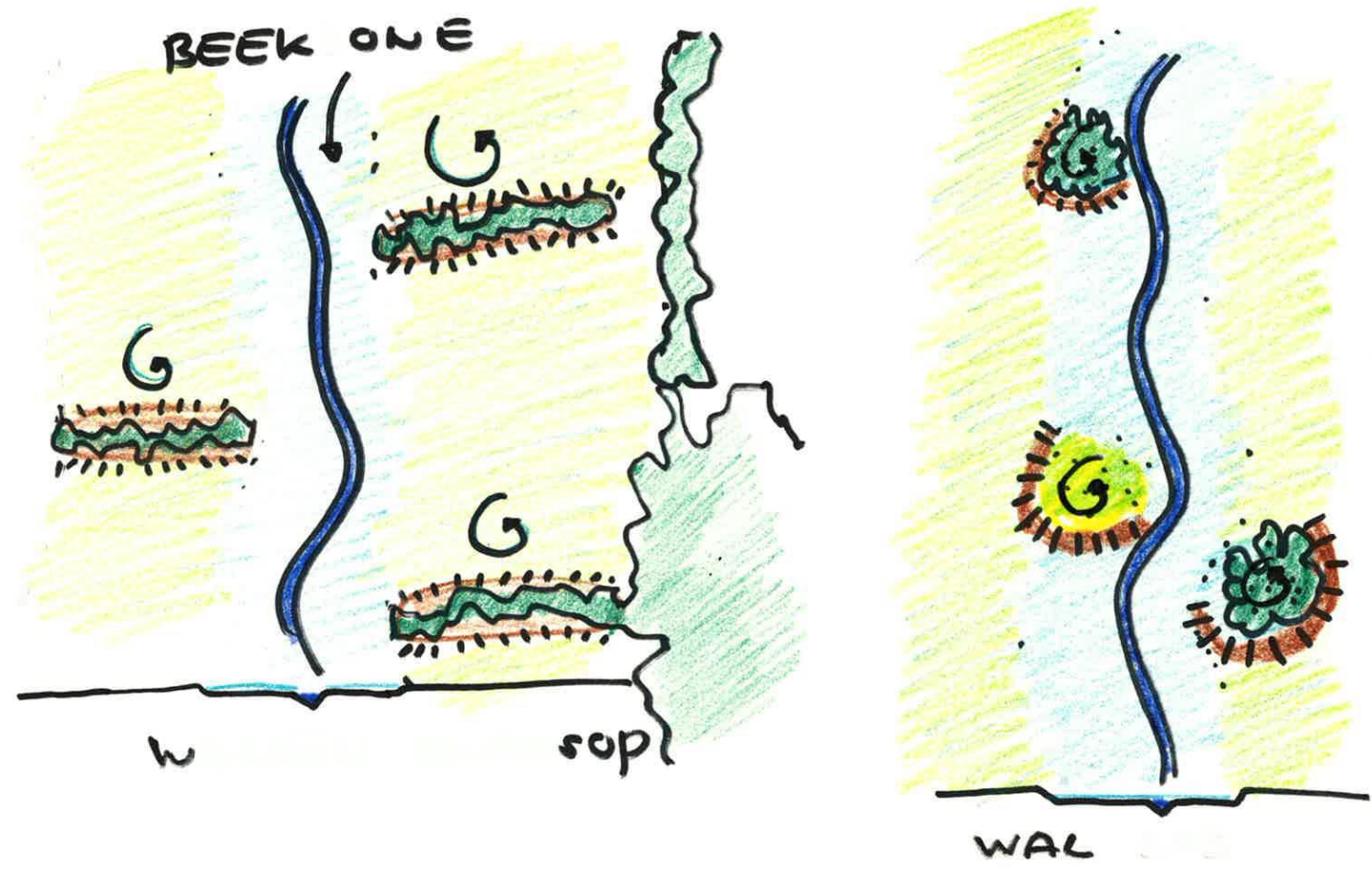
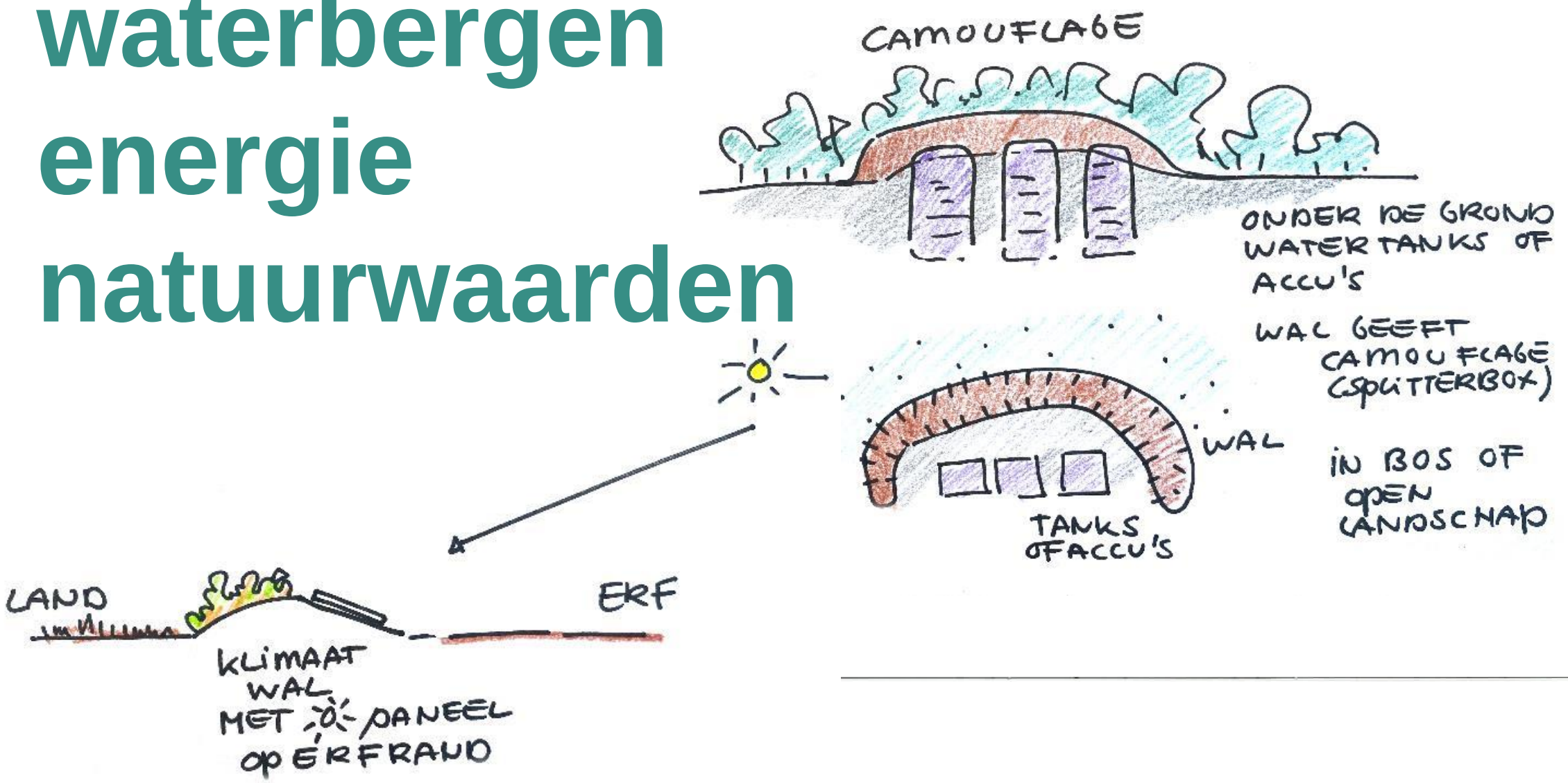
Herenwal van Hof Espelo

Vanaf de 18^e eeuw legde men houtproductiebossen aan op wallen. De hoefijzervorm is een wal aangelegd in WOII voor het camoufleren van vliegtuigen

waterbergen
energie
natuurwaarden

HERKENBAARHEID

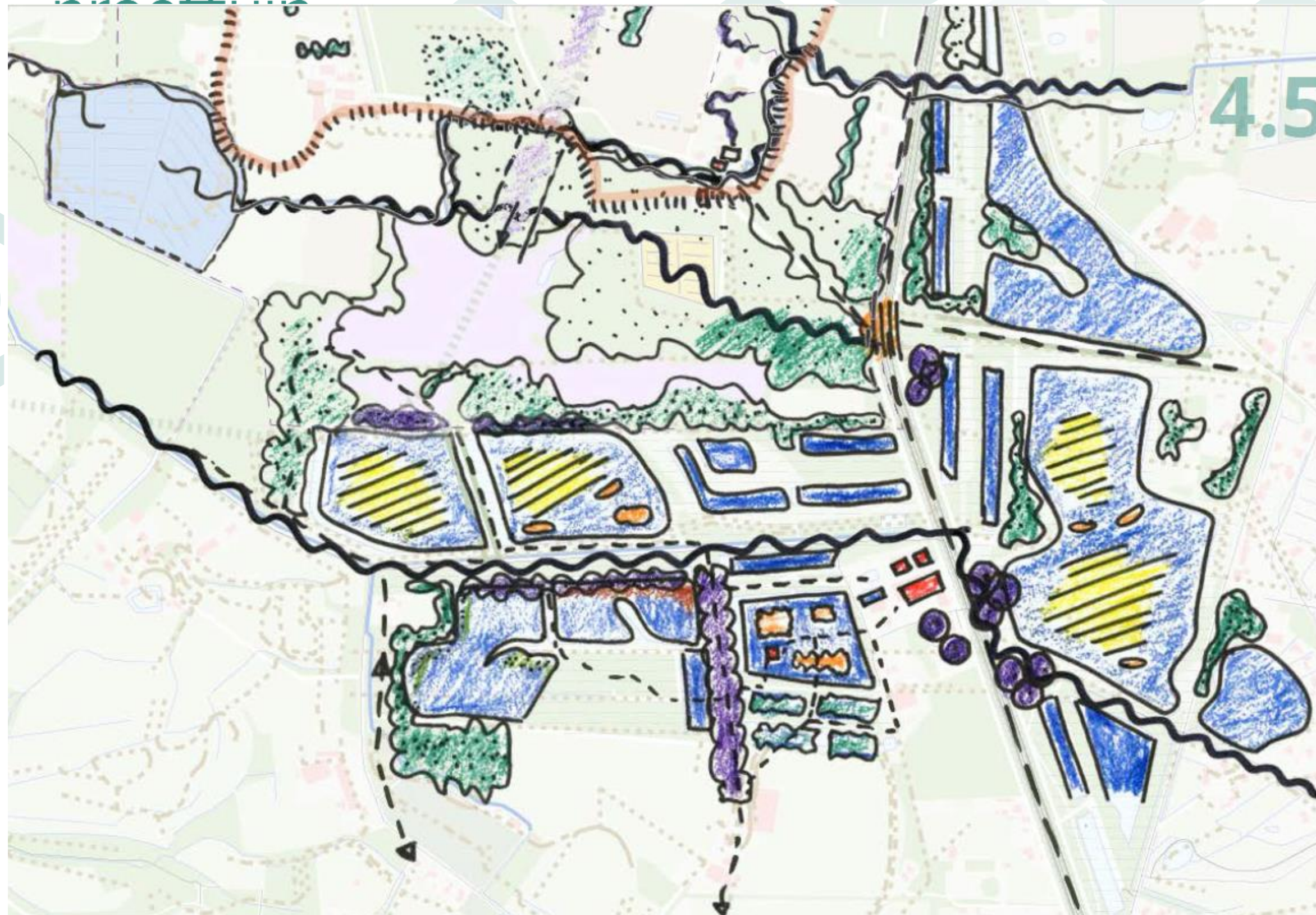

RUIMTE VOOR DE BEEK
KLIMAATWAL
GASTVRIJHEID
SAMENHANG

De wal in dit gebied heeft eeuwenlang, diverse functies gehad en varieerde in uiterlijk door verschillende begroeiing. Nu kunnen we dit landschapselement effectief gebruiken voor waterretentie, biomassa-gewassen, biodiversiteit en klimaatbestendigheid.

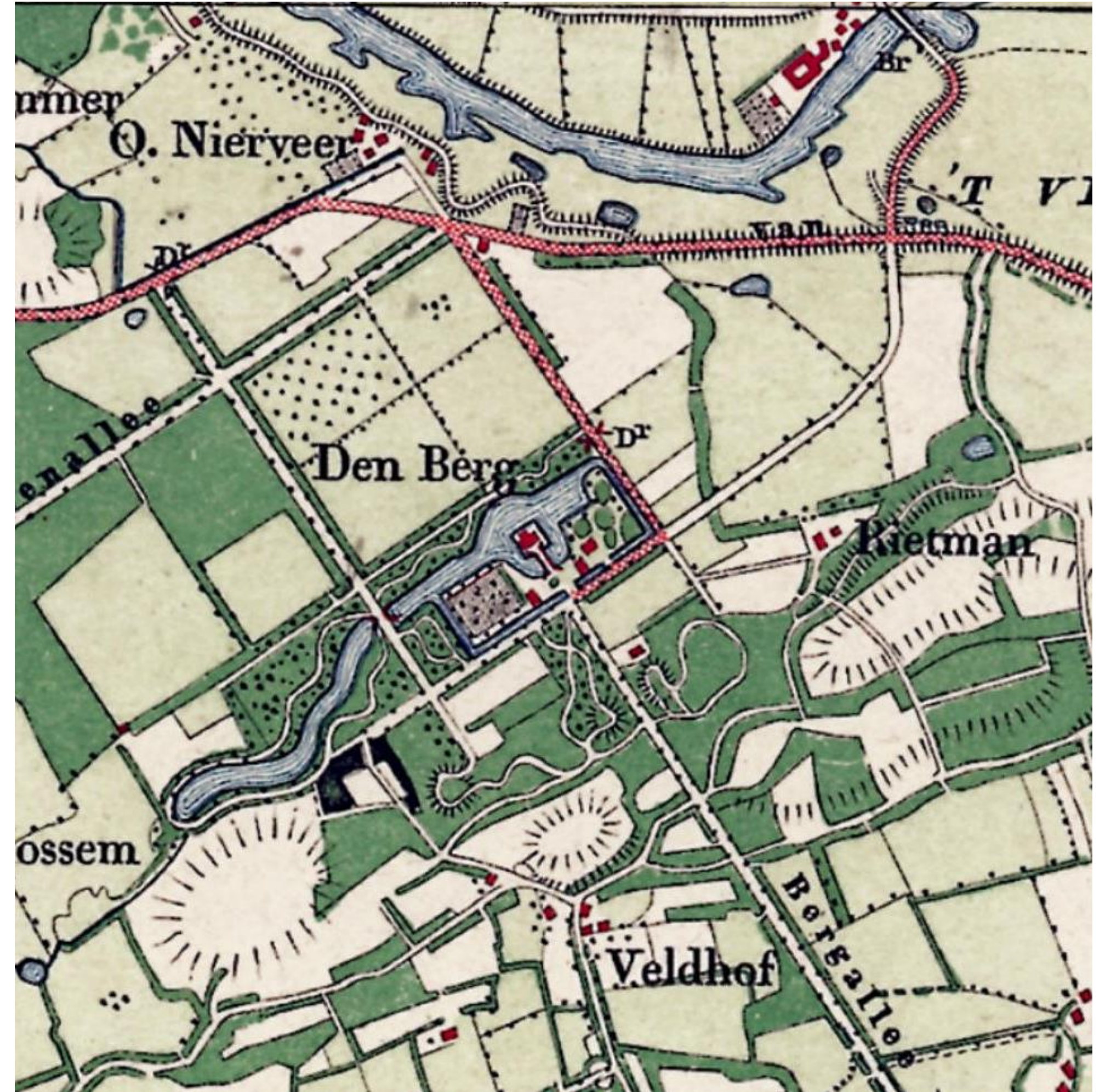
Groen maatpak voor nieuwe functies

Landgoederen model

18de eeuwse groen maatpak

Energie in 18de eeuw groen maatpak

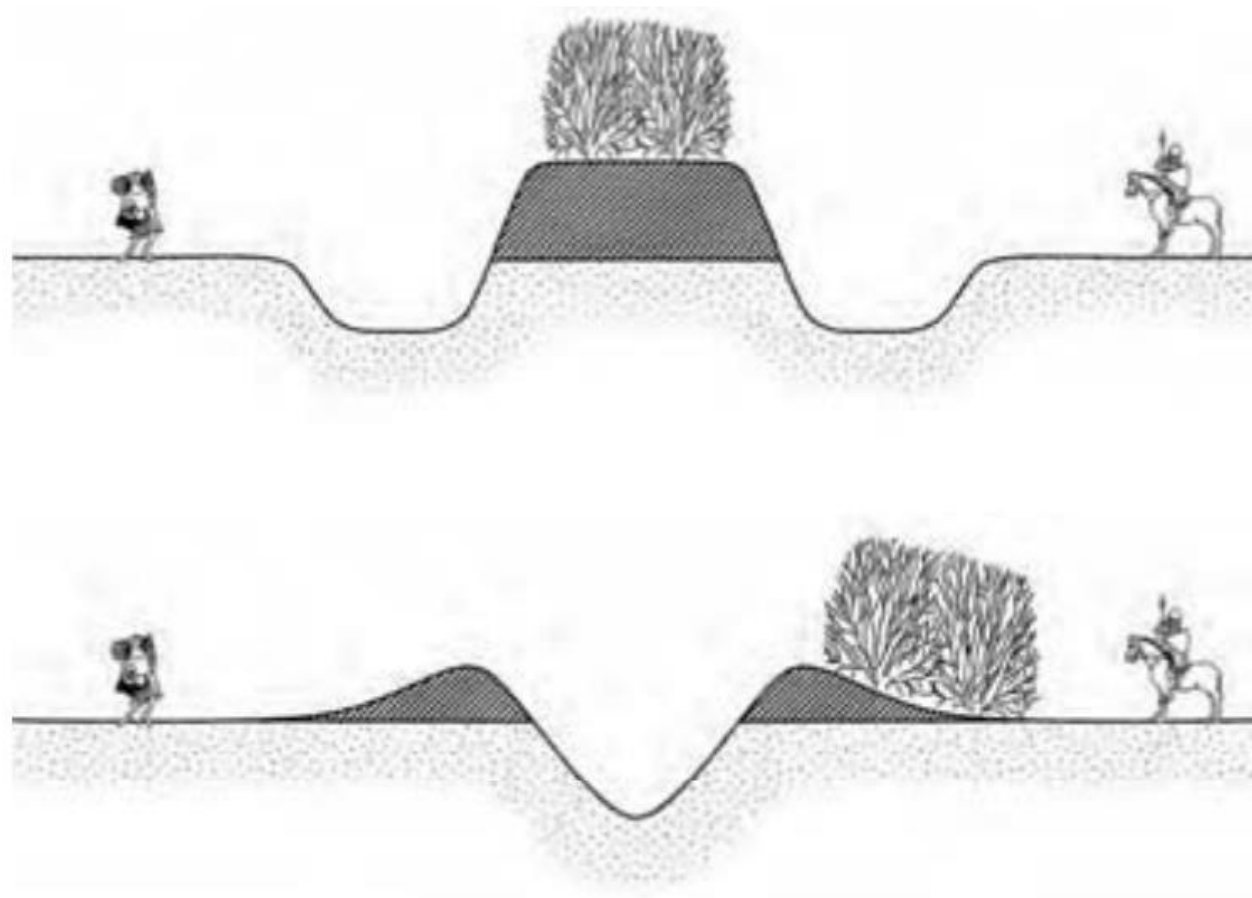
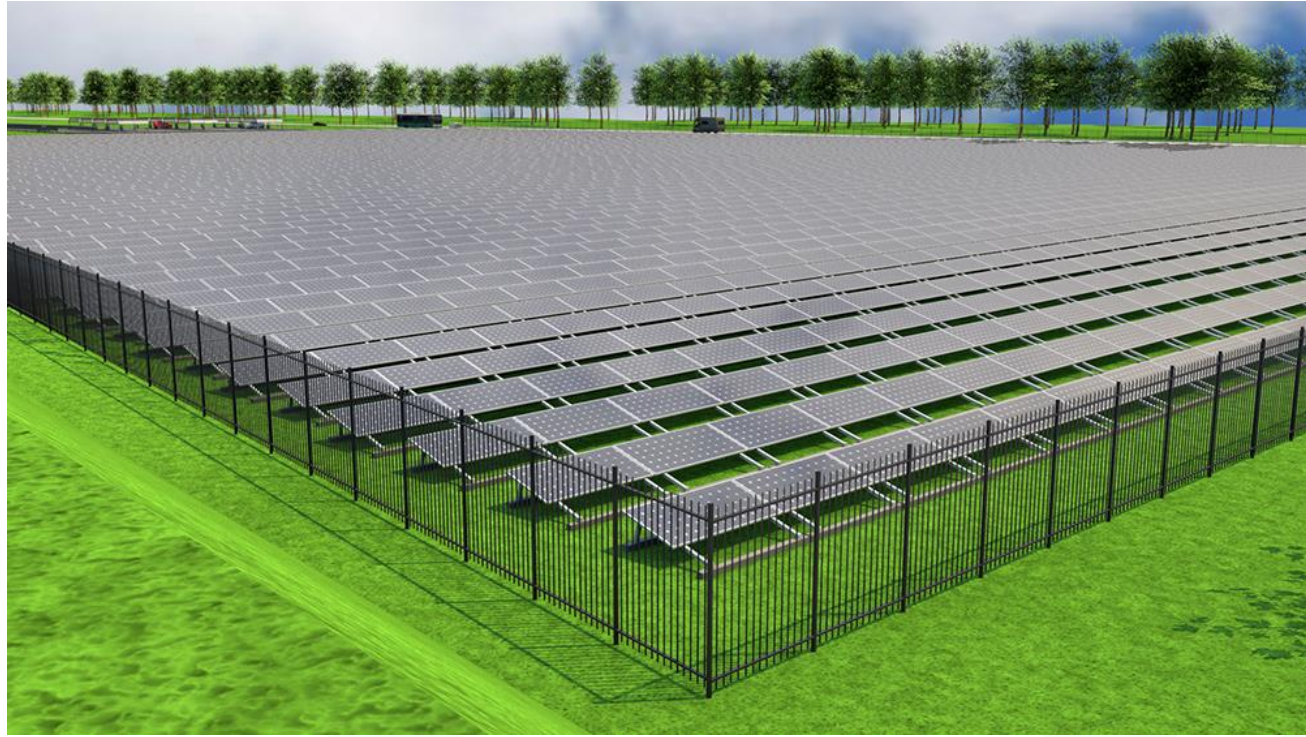

Impressie mogelijke energiemix voor Landgoed Den Berg

Verhouding tuin/groen en technische ingrepen moeten in balans zijn

Energie visie voor landgoederen 2017

Afb. 6.5 Twee typen landweren. Boven: Wal, Beneden: Gracht (tekening auteur).

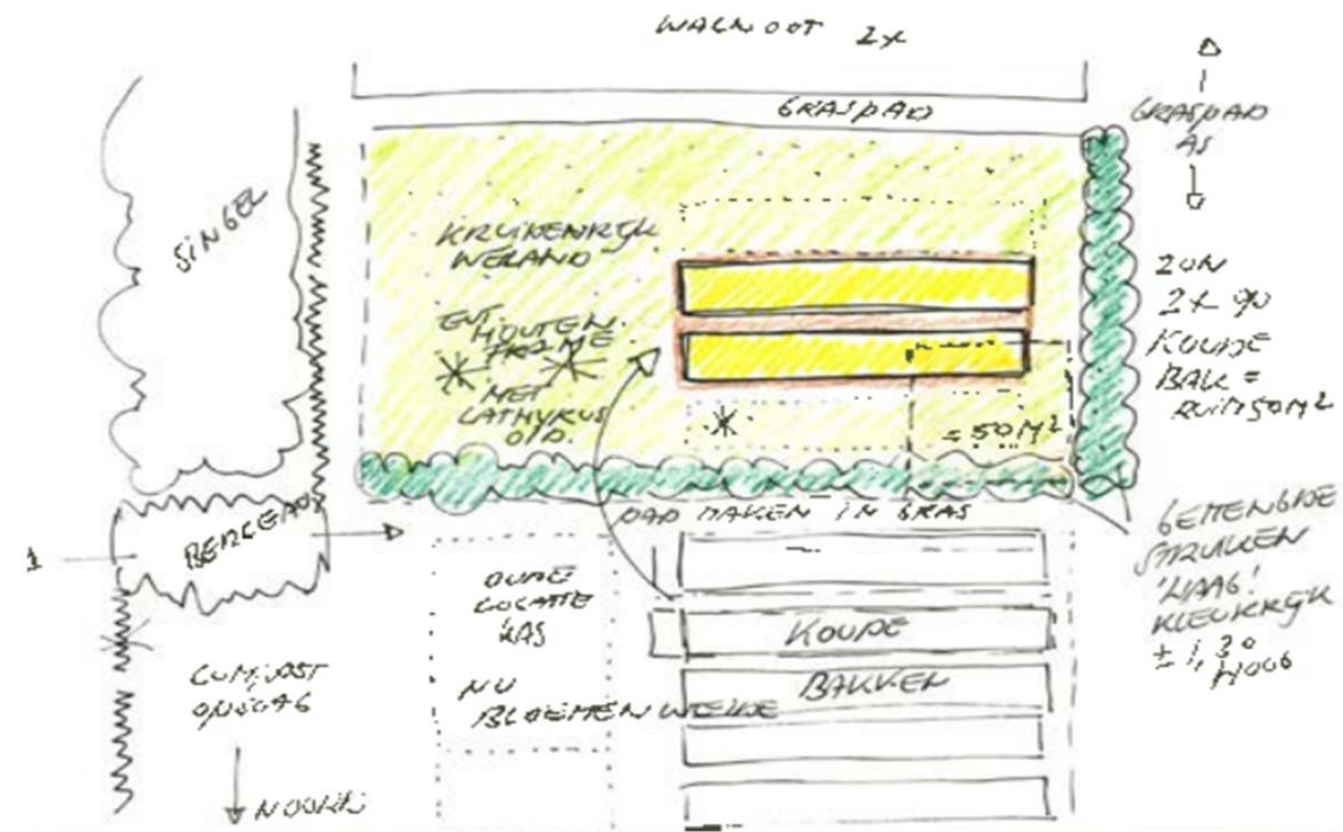
Huis den Berg, Dalfsen

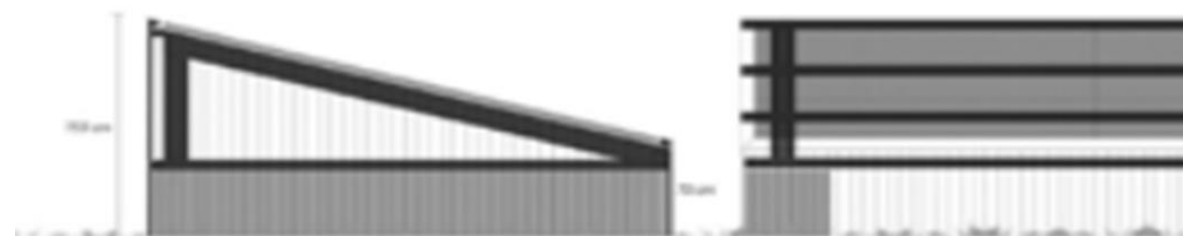
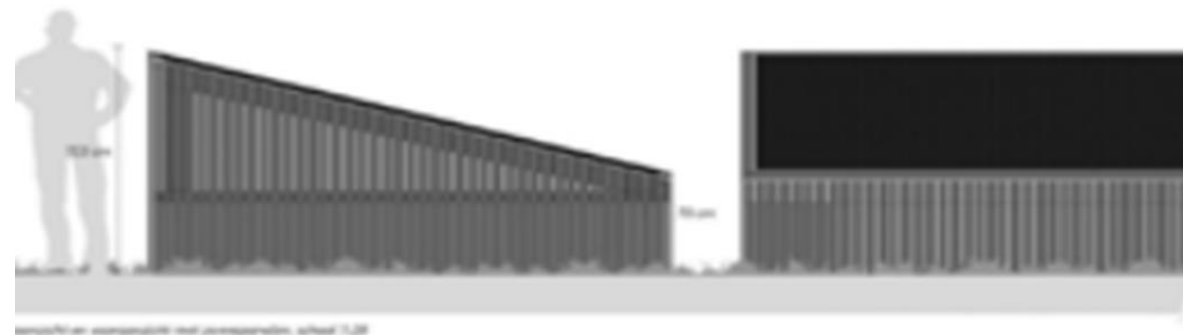
- Herstellen boomgaard
-
- Isolatie dak
- Kierdichting en ventilatie schoorsteen
- Zonnepanelen in moes
- Geen zonnepanelen in de Franse tuin deel ivm extensivering
- Denken na over warmte uit grachtwater

-

Landgoed Mataram

Figuur 49: uitwerking noordoostelijk deel (Ingrid Nij Bijvank - van Herel)

Figuur 55: Zijaanzicht en vooraanzicht met zonnepanelen (Hofstra, Heersche, z.d.)

Figuur 45: Overzicht van het tuingedeelte aan de noordoostelijke zijde (De Beaufort)

Figuur 46: De koude bakken in de moestuin op Mataram (De Beaufort)

Landgoed Nijenhuis, Diepenheim

Landgoed Nijenhuis, Diepenheim

- Kierdichting, deurdrangers, folie etc
- Dubbel glas waar kon
- Zonnepanelen dak
- Warmte pompen
- Van 18.000 naar 2.000 m3 gas

Klooster Nieuw Sion, Diepenveen

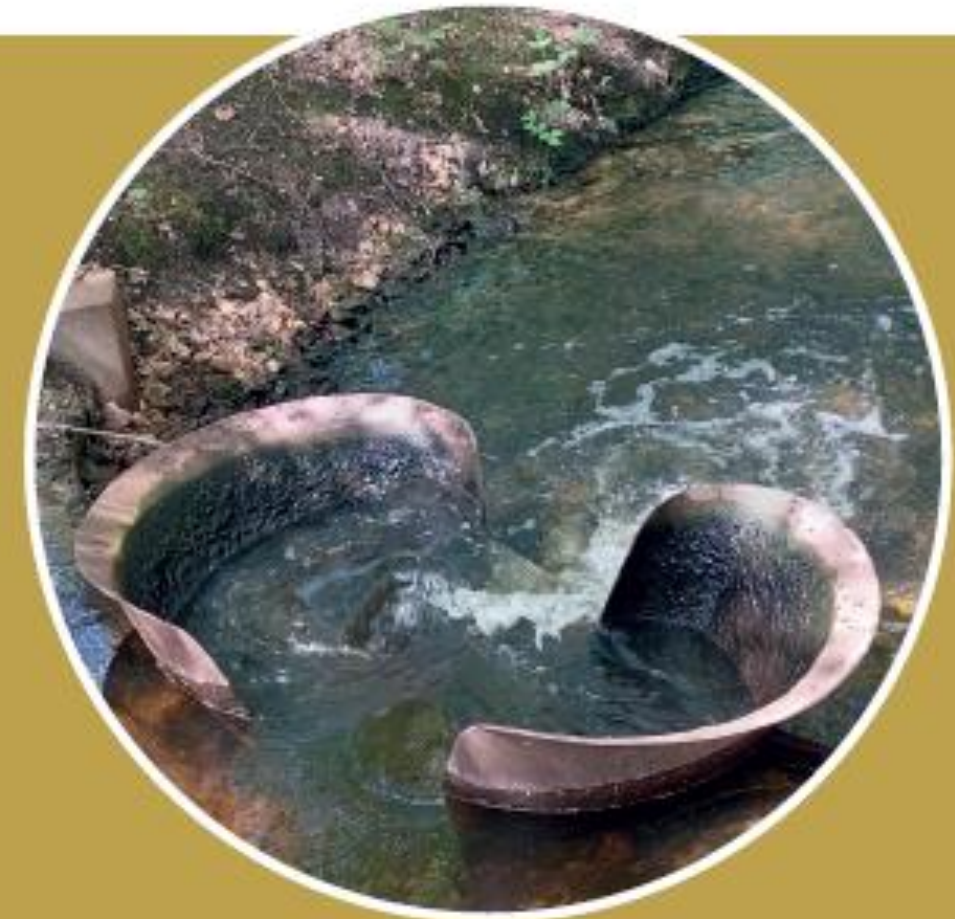
Immaterieel erfgoed

- Ziel van de plek
- Historische functies

Bouwsteen experimenteren

ALGEMENE VOORWAARDEN

SAMENWERKEN
EXPERIMENTEREN
HERSTELLEN
BESCHERMEN
VERDIENEN

De eigenaren van landgoederen waren vroeger degenen die nieuwe landbouw- en bosbouwtechnieken uitprobeerden. Ze hadden hiervoor de middelen en het was vaak noodzakelijk. Laten we in dezelfde geest experimenteren toepassen op wat onze samenleving nodig heeft: nieuwe gewassen, nieuwe manieren van produceren en nieuwe systemen.

met ontwerp

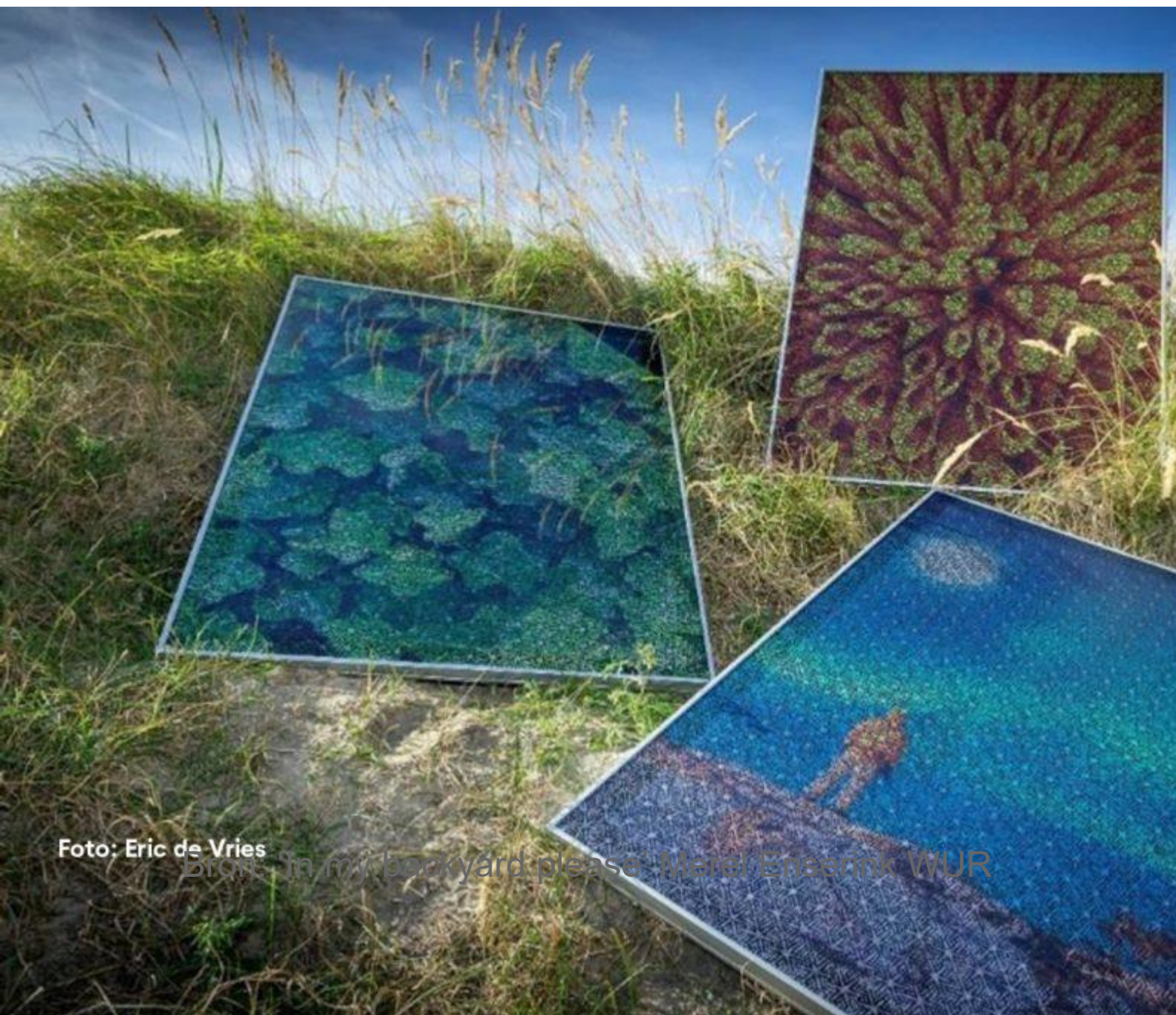
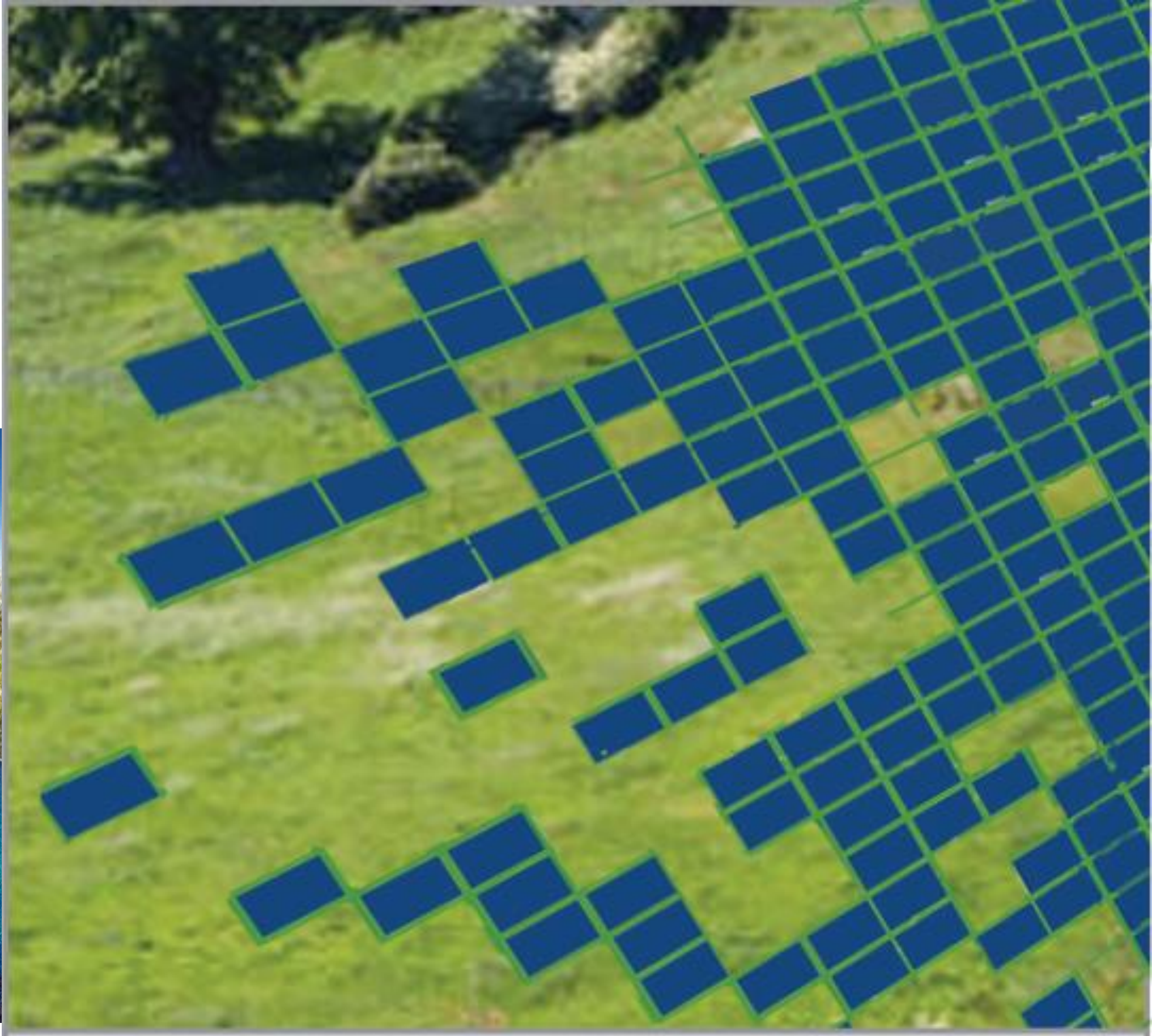

Foto: Eric de Vries
Bron: 'In my backyard please' Marel Enserink WUR

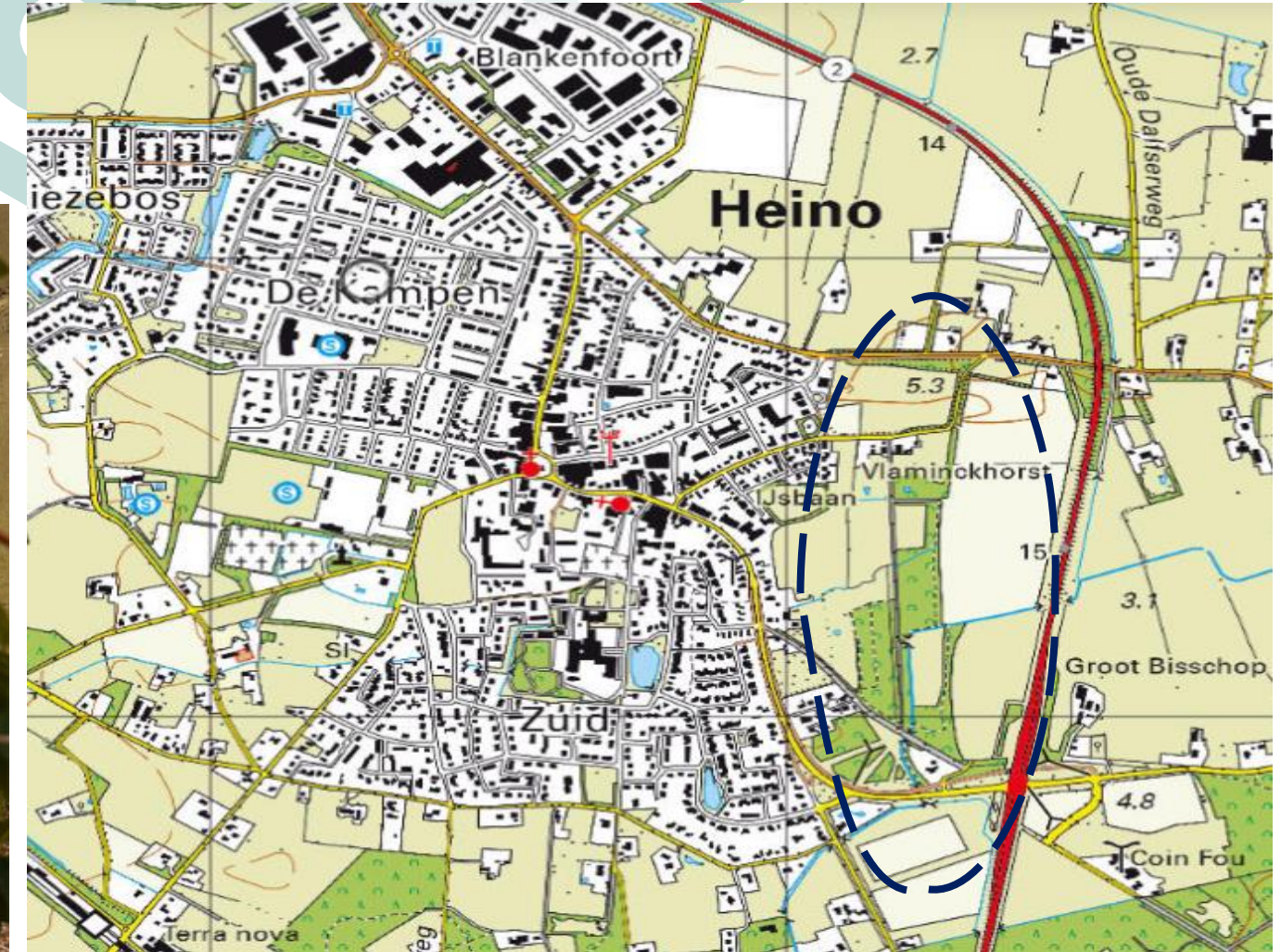

Landgoederen model: meer doelen Vlaminkshorst

1890

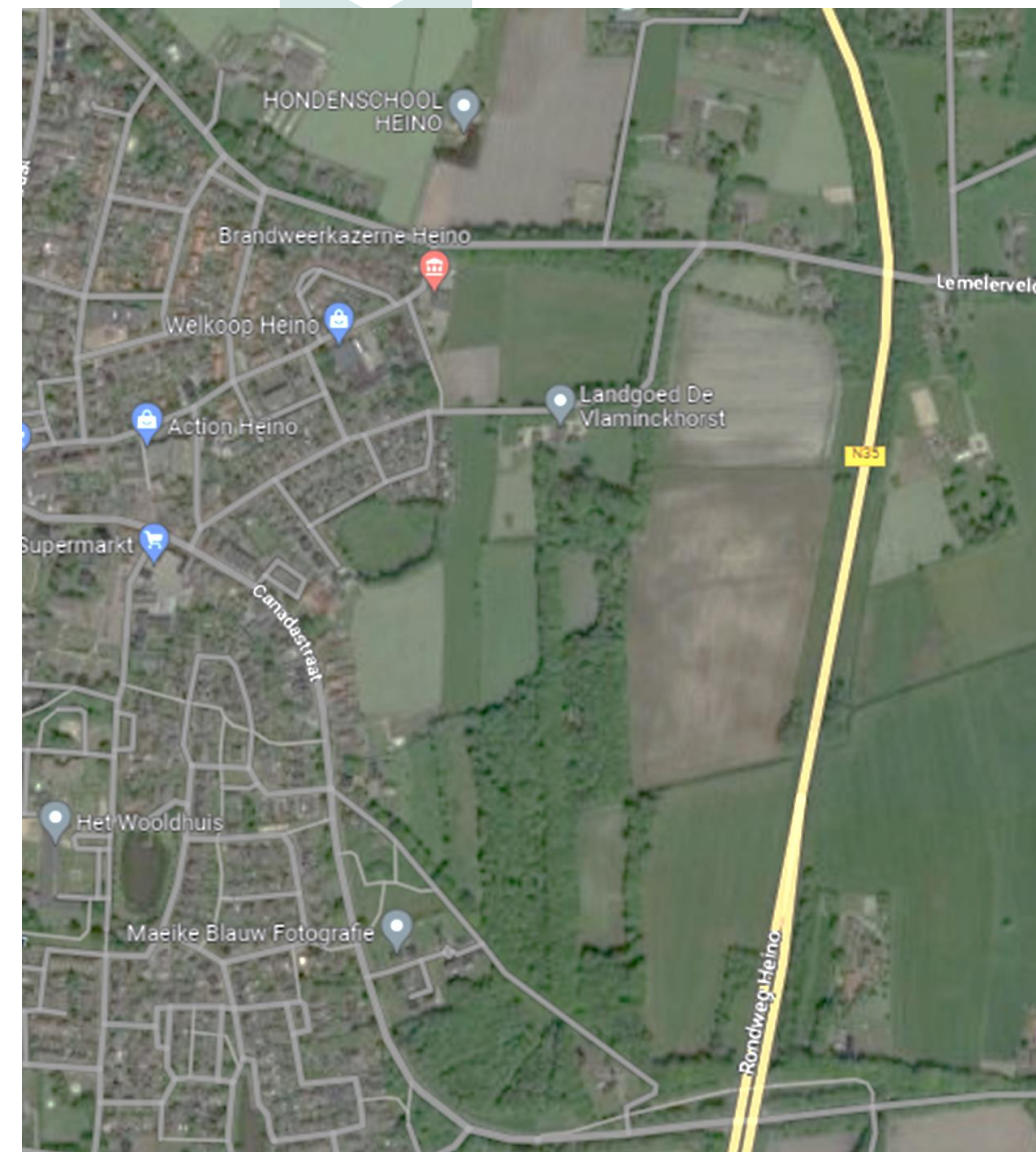
proeftuin
opgewekt

Het zonnepark ontwerpen in de context van het oude landgoed, het verhaal van de plek.

Behoeften van bewoners

- Geluidswerend
- Een mooie dorpsrand maken.
- Nieuwe structuren aanleggen waarin gewandeld kan worden met hierin de zonnevlekken

Toevoegen natuurwaarden, groen en blauw

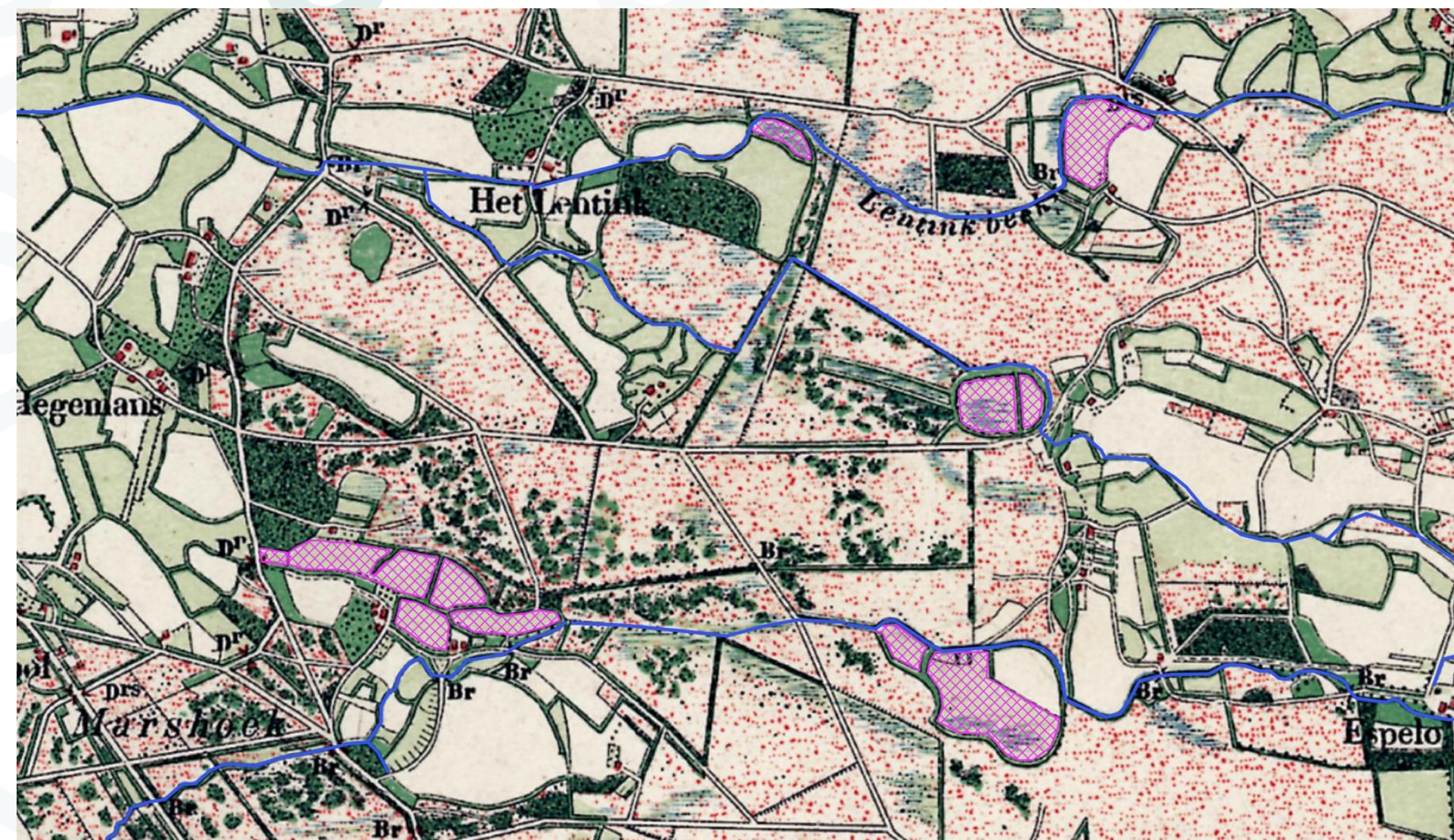
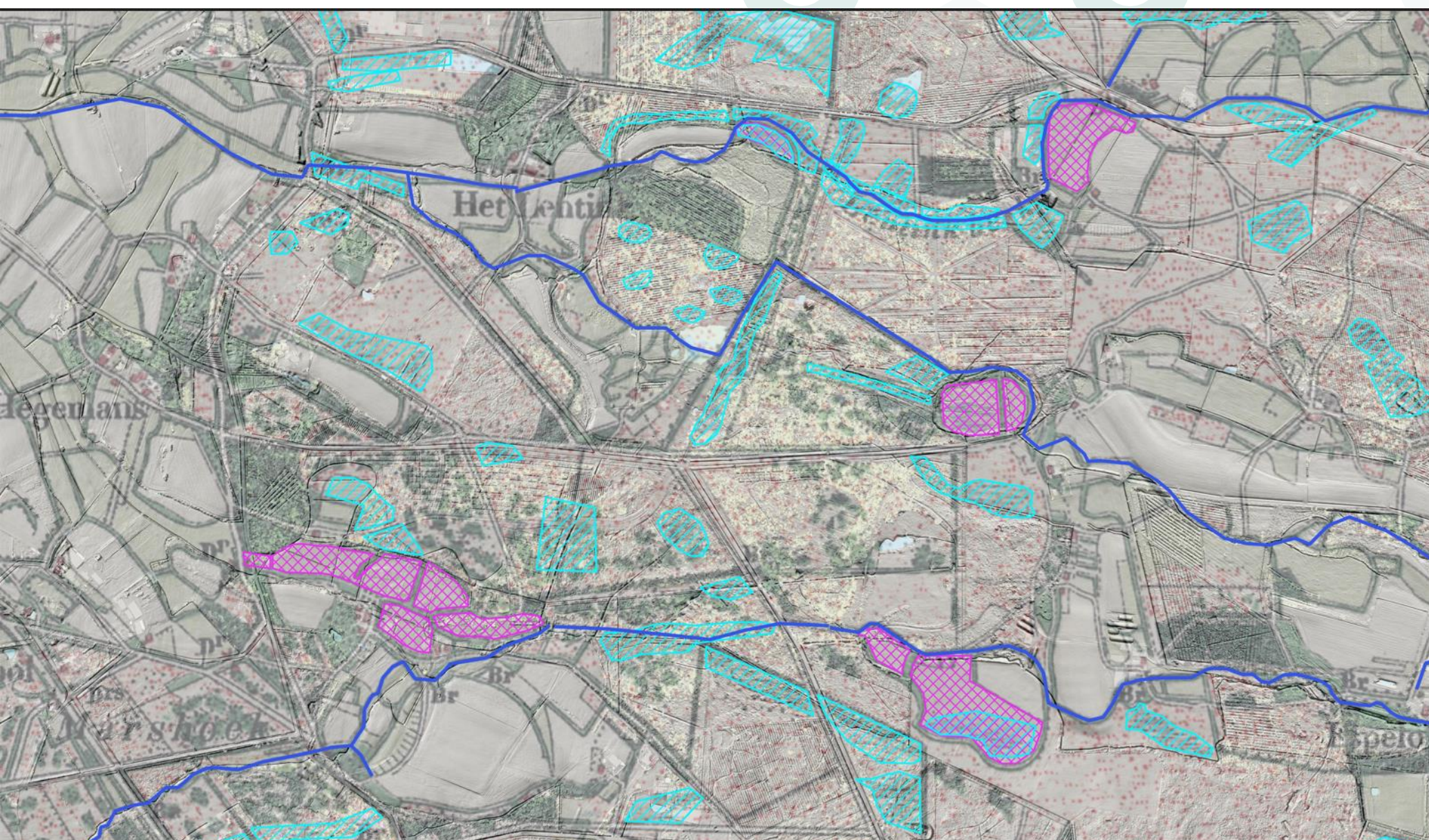

proeftuin
opgewekt

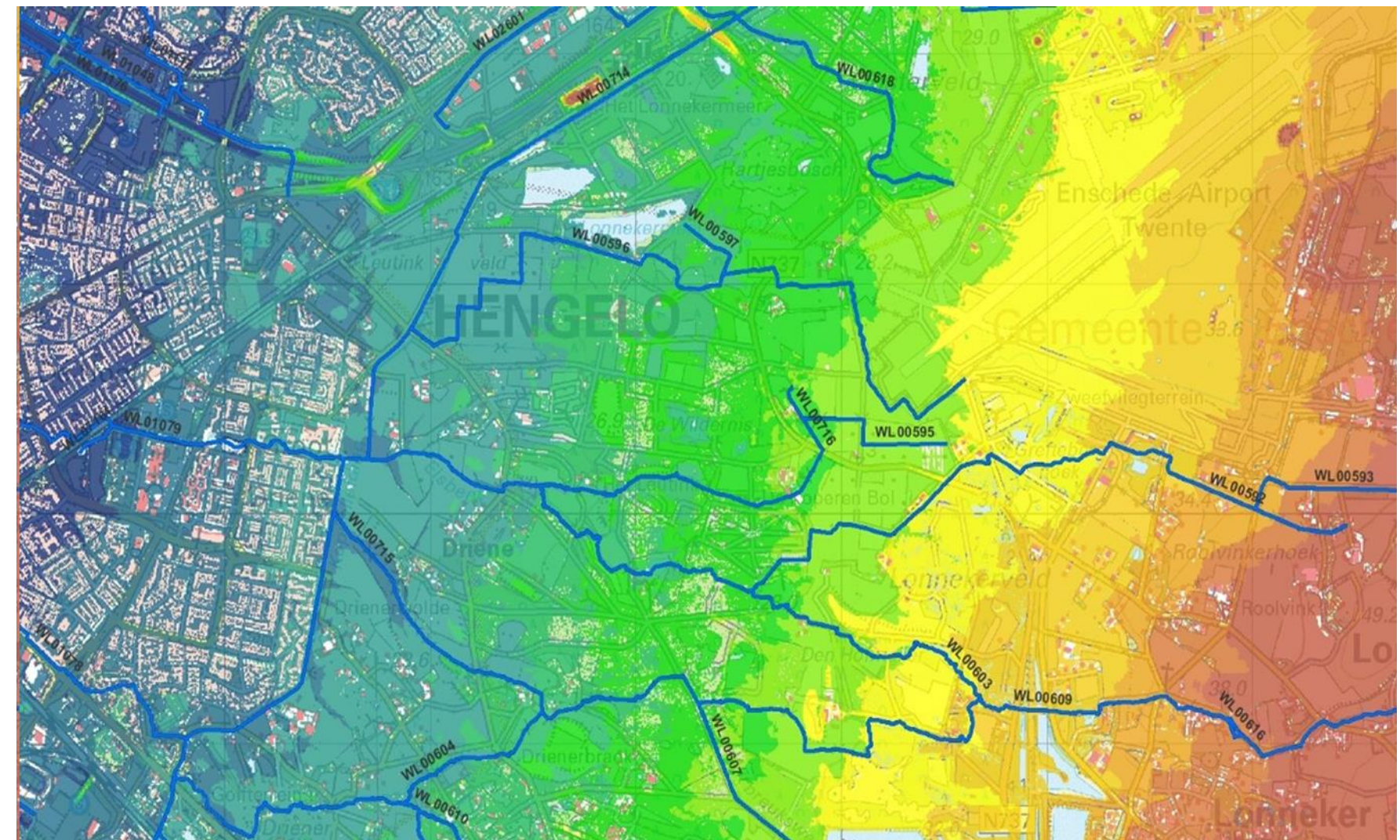
Bouwsteen: vloeien van water

Combineren van functies: Energie opwekken en bevloeden

- Als water nodig is wordt een sluis open gezet
- Water stroomt naar waterbekken en vanaf daar naar plek van bestemming (via beek)
 - Vloeiweides, kwekerijen...
- Energie opwek via mini-waterturbines
 - Spaart ecosysteem (vissen)
 - Onderzoek nodig: energiepotentie

Het landschap lezend begrijpen

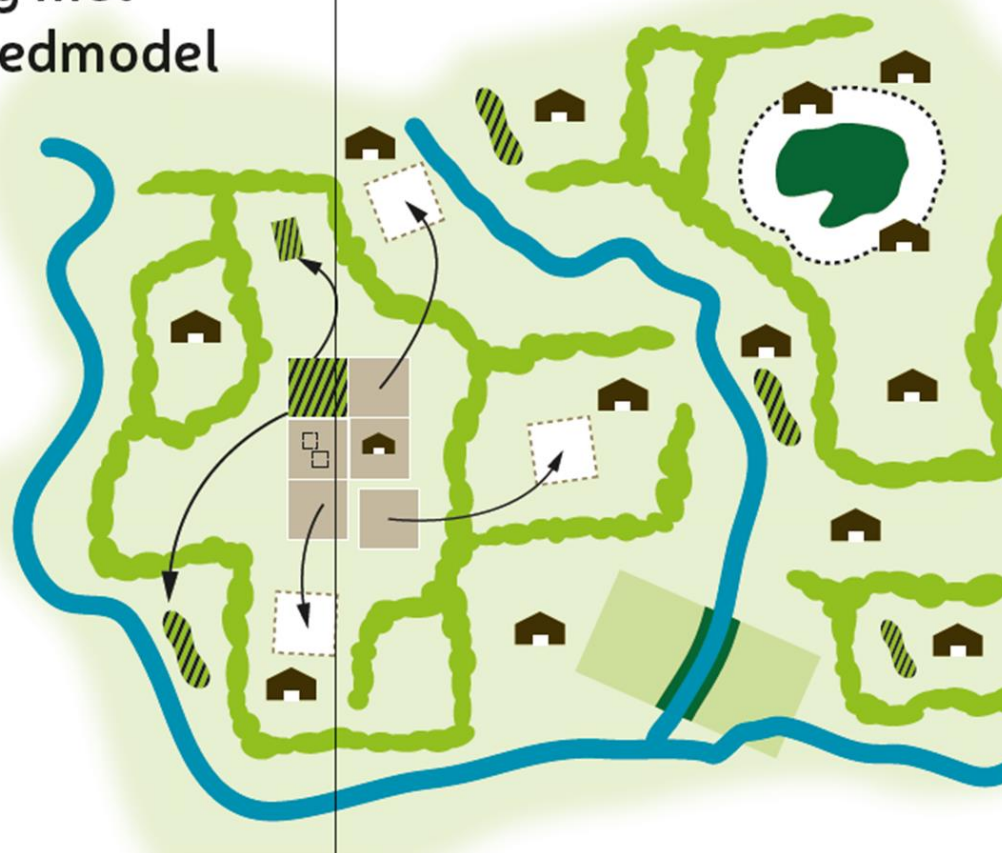
Aan de slag met het landgoedmodel

Een visie op een integrale transitie van het landelijk gebied in Overijssel

Aan de slag met het landgoedmodel

Het landelijk gebied in Overijssel staat een grote transitie te wachten. Overijssels Particulier Grondbezit (OPG) legt uit hoe die transitie er volgens ons uit zou moeten zien, op een manier die zowel de landbouw als de natuur recht doet. Biodiversiteit, landschapsschoon, toerisme en de leefbaarheid van het platteland zullen erdoor gestimuleerd worden. Wij noemen dit het **landgoedmodel**, omdat landgoederen al eeuwen lang aantonen dat deze elementen uitstekend gecombineerd kunnen worden.

Einde

proeftuin
opgewekt